

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.003.01.2023

Pan
Robert Kleszcz
Dyrektor
Zakładu Poprawczego
i Schroniska dla Nieletnich
ul. Mrzygłodzka 35
42-400 Zawiercie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/051 – Zapewnienie bezpieczeństwa i działalność resocjalizacyjna w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich ¹ , 42-400 Zawiercie, ul. Mrzygłodzka 35
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Kleszcz, Dyrektor ZPiSdN ² , od 1 marca 2007 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie bezpieczeństwa w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych2. Działalność resocjalizacyjna w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023, do zakończenia czynności kontrolnych ³ (lata szkolne 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Jerzy Piasecki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/24/2023 z 12 stycznia 2023 r.2. Mariusz Podolski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/21/2023 z 11 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: *Placówka* lub *ZPiSdN*.

² Dalej: *Dyrektor Placówki* lub *Dyrektor ZPiSdN*.

³ Czynności kontrolne w jednostce prowadzono do 6 marca 2023 r. oraz kontynuowano 31 maja 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą działalność Placówki była zorganizowana w sposób umożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa wychowankom oraz właściwe prowadzenie działalności resocjalizacyjnej.

W ZPiSdN prawidłowo zorganizowano ochronę. Zapewniono właściwą dla systemu ochrony obowiązującego w ZPiSdN⁶ obsadę kadrową, a także odpowiedni stan zabezpieczeń techniczno-ochronnych. Wydzielone w Placówce izby adaptacyjne i izolacyjna były odpowiednio wyposażone, jednak funkcjonowanie tylko jednej izby izolacyjnej nie spełniało wymogu określonego w § 37 ust. 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie funkcjonowania okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schroniska dla nieletnich⁷. Obowiązujące w ramach systemu ochrony plany, instrukcje i procedury były przestrzegane. Realizacja zadań z zakresu ochrony była należycie nadzorowana oraz weryfikowana. Placówka prawidłowo wydatkowała środki na utrzymanie i remont ogrodzenia oraz system monitoringu wizyjnego. Właściwie opracowywano Indywidualne Plany Resocjalizacji⁸. Na bieżąco udzielano pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz psychiatrycznej, a także umożliwiono wychowankom kształcenie ogólne i zawodowe. Nieletnim zapewniono także możliwość udziału w zajęciach o charakterze kulturalno-oświatowym oraz sportowo-rekreacyjnym, a także uczestniczenia w wolontariacie i zdobywania kwalifikacji zawodowych.

W działalności Placówki stwierdzono nieprawidłowość polegającą na utworzeniu w niej wyłącznie jednej izby izolacyjnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie bezpieczeństwa w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i okręgowych ośrodkach wychowawczych

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w Placówce funkcjonował zakład poprawczy¹⁰ (resocjalizacyjny, półotwarty dla dziewcząt) z ustalonym limitem 50 miejsc i schronisko dla nieletnich¹¹ (zwykle dla dziewcząt) z limitem 20 miejsc¹².

Według arkusza organizacyjnego na lata szkolne 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023¹³ ustalony limit przez MS wyniósł 50 i osiem w grupie terapeutycznej oraz 10 miejsc w SdN.

(akta kontroli str. 5 - 7)

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Ograniczony system ochrony.

⁷ Dz. U. poz. 1897; dalej: rozporządzenie w sprawie funkcjonowania ZP i SdN.

⁸ Dalej: IPR.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: ZP.

¹¹ Dalej: SdN.

¹² Limity miejsc ustalone w zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie utworzenia schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych oraz określenia ich rodzaju i limitów miejsc (Dz. Urz. MS. z 2004 r. Nr 6 poz. 20, ze zm., dalej: *zarządzenie MS w sprawie limitu miejsc*).

¹³ Na wniosek Dyrektora Placówki z dnia 5 grudnia 2022 r. zwiększono limit do 13 miejsc w SdN.

Analiza wykorzystania limitu miejsc w Placówce w rozbiciu na ZP i SdN wykazała, że w przypadku ZP oraz SdN wg stanu na 31 marca 2019 r., 30 czerwca 2019 r., 30 września 2019 r., 31 grudnia 2019 r., 13 stycznia 2023 r. nie przekroczono limitu miejsc określonego przez MS. Zapełnienie miejsc wg stanu ewidencyjnego w ZP w ww. okresie wyniosło od 20 (tj. 24% limitu miejsc) do 40 (tj. 70% limitu miejsc). Najwyższe wykorzystanie miejsc odnotowano wg stanu na 30 czerwca 2019 r., a najniższe wg stanu na 31 grudnia 2021 r.

W przypadku SdN zapełnienie wyniosło od dwóch (tj. 10% limitu) do 13 miejsc (tj. 100% limitu). Najwyższe odnotowano wg stanu na 13 stycznia 2023 r., a najniższe wg stanu na 30 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 5)

1.2. W okresie objętym kontrolą z ewidencji Placówki skreślono łącznie 67 nieletnich, tj. 42 z ZP (w tym 39 przed 1 września 2022 r.¹⁴) i 25 z SdN (w tym 23 przed 1 września 2022 r.¹⁵).

W przypadku ZP główną przyczyną skreślenia z ewidencji było *zwolnienie z zakładu w związku z ustaniem wykonywania środka poprawczego* (23 przypadki) oraz *warunkowe zwolnienie z zakładu* (13). Ponadto skreśleń z ewidencji ZP dokonano z powodu *upływu 3 miesięcy nieobecności w zakładzie spowodowanej ucieczką, samowolnym przedłużeniem urlopu i przepustki* (4) *przeniesienia do innego zakładu* (2).

Natomiast w przypadku SdN skreślenie z ewidencji spowodowane było najczęściej *umieszczeniem w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie karnym* (20 przypadków). W pięciu przypadkach przyczyną skreślenia z ewidencji SdN było *zwolnienie ze schroniska*.

Minimalny okres pobytu nieletniego¹⁶ w ZP wyniósł 104 dni a maksymalny 2 104 dni. W przypadku SdN minimalny czas pobytu nieletniego wyniósł 106 dni a maksymalny 519 dni.

(akta kontroli str. 10 – 11)

1.3. W Placówce znajdowały się dwie izby adaptacyjne (zlokalizowane na pierwszym piętrze głównego budynku ZP) oraz jedna izba izolacyjna.

Funkcjonowanie jednej izby izolacyjnej nie spełniało wymogów § 37 ust. 2 pkt 9 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W wyniku oględzin ustalono m.in., że obie izby adaptacyjne (nr 1 o powierzchni 5,04 m² oraz nr 2 o powierzchni 10,92 m²) były pomieszczeniami wyodrębnionymi i odpowiadały warunkom pomieszczenia mieszkalnego. Były wyposażone w krzesło, stół i łóżko. W izbie adaptacyjnej nr 2 było również biurko. W obu izbach drzwi wejściowe otwierane były od zewnątrz, ściany i sufity były pomalowane farbą. Ze ścian oraz sufitu nie wystawały elementy instalacji elektrycznej. Pomieszczenia były czyste, nie zaobserwowano pleśni na ścianach. Posiadały wentylację grawitacyjną. Okna izb były pozbawione funkcji otwierania, grzejniki były sprawne i zabezpieczone przed dostępem nieletnich. Oświetlenie w pomieszczeniach zamontowano w sufitach bez możliwości ingerencji. W bezpośrednim sąsiedztwie obu izb znajdowały się pomieszczenia sanitarne z toaletami, umywalkami oraz prysznicami (z ciepłą i zimną wodą), w których zainstalowano instalację przyzywową – domofony oraz kamery (urządzenia były sprawne w dniu przeprowadzania oględzin).

¹⁴ W latach 2019, 2020, 2021 i 2022 (do 1 września) było to odpowiednio: dziewięć, 10, 17 i trzy nieletnie.

¹⁵ W latach 2019, 2020, 2021 i 2022 (do 1 września) było to odpowiednio: siedem, pięć, pięć i sześć nieletnich.

¹⁶ Rozumiany jako liczba dni od przyjęcia, tj. wpisu do księgi ewidencyjnej do dnia skreślenia.

Oględziny izby izolacyjnej (o powierzchni 5,6 m²) wykazały, że: posiadała ona dostęp do światła dziennego; drzwi otwierały się od zewnątrz; ściany (o grubości 15 cm, pomalowane), podłoga oraz drzwi wyłożono miękkim materiałem (z materaca piankowego) o grubości 60 mm¹⁷. W izbie nie było słycać rozmów z sąsiedniego pomieszczenia. Ze ścian oraz z sufitu nie wystawały żadne elementy instalacji elektrycznej. Izba była wentylowana, ogrzewana oraz posiadała oświetlenie, które było odizolowane od dostępu dla osoby w niej przebywającej. W izbie umieszczono stół, krzesło i łóżko, przymocowane do podłogi oraz ścian. Wyposażono ją także w instalację przyzywową – domofon oraz kamerę (kopułkową) zamontowaną do sufitu. Urządzenia były sprawne w dniu przeprowadzania oględzin.

(akta kontroli str. 12 – 13')

1.4. Na dzień rozpoczęcia kontroli¹⁸ Placówka była wyposażona w środki przymusu bezpośredniego, tj. dwa kaftany bezpieczeństwa, jeden pas obezwładniający, dwa kaski zabezpieczające, kajdanki oraz izbę izolacyjną

(akta kontroli str. 14)

W okresie objętym kontrolą w Placówce odnotowano łącznie 24 przypadki zastosowania czterech rodzajów środka przymusu bezpośredniego, w tym w poszczególnych latach¹⁹:

- siła fizyczna: w 15 przypadkach (po jednym przypadku w 2019 r. i 2020 r., trzynaście w 2021 r.),
- kajdanki: w pięciu przypadkach (w 2022 r. – po 1 września),
- pas zabezpieczający: w trzech przypadkach (w 2021 r.),
- umieszczenie w izbie izolacyjnej: w jednym przypadku (w 2021 r.).

(akta kontroli str. 15)

Analiza dokumentacji 10 przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego wykazała, że we wszystkich badanych sprawach decyzję o ich zastosowaniu podjęła osoba uprawniona, w myśl art. 35 ust. 3 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej²⁰. W ośmiu przypadkach sporządzono – zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o środkach przymusu – notatki służbowe²¹, które zawierały wszystkie elementy wymagane art. 54 ust. 3 cyt. ww. ustawy. W żadnej z analizowanej dokumentacji nie odnotowano zdarzeń dotyczących zranienia lub wystąpienia innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia osoby, w stosunku do której zastosowano środek przymusu bezpośredniego. W przypadkach tego wymagających Placówka, stosowanie do art. 40 ustawy o środkach przymusu, przekazała informacje o użyciu środka przymusu bezpośredniego do sądu rodzinnego wykonującego środek wychowawczy oraz do sądu rodzinnego sprawującego nadzór nad ZPiSdN.

(akta kontroli str. 16 – 17)

¹⁷ Firma wykonująca zabezpieczenie ochronne izby izolacyjnej poinformowała, iż zabezpieczenie ochronne zamontowane na ścianach i podłodze izby znacznie podnosi dźwiękochłonność pomieszczenia.

¹⁸ 13 stycznia 2023 r.

¹⁹ W 2023 r. (na dzień rozpoczęcia kontroli w jednostce) nie odnotowano żadnego zdarzenia związanego z użyciem środków przymusu bezpośredniego.

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 202, ze zm.; dalej: „ustawa o środkach przymusu”.

²¹ W dwóch przypadkach zastosowanie środka przymusu bezpośredniego (kajdanek) dotyczyło działania prewencyjnego (transport nieletniej w celu udzielenia świadczenia zdrowotnego) i nie wymagało sporządzenia notatki.

We wszystkich analizowanych przypadkach Placówka przesłała do Ministerstwa Sprawiedliwości – zapis z monitoringu z zastosowania środka przymusu bezpośredniego.

(akta kontroli str. 25 – 26)

1.5. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2022 r. odnotowano łącznie 50 przypadków umieszczenia nieletnich w izbie przejściowej i jeden przypadek pobytu wychowanki w izbie izolacyjnej, w tym:

- w 2019 r.: 11 pobyków w izbie przejściowej,
- w 2020 r.: 12 pobyków w izbie przejściowej,
- w 2021 r.: 10 pobyków w izbie przejściowej,
- w 2022 r.: 17 pobyków w izbie przejściowej i jeden przypadek umieszczenia nieletniej w izbie izolacyjnej.

W terminie od 1 września 2022 r. do 28 lutego 2023 r. liczba nieletnich umieszczonych w izbie adaptacyjnej wyniosła odpowiednio siedem i trzy nieletnie. W Izbie izolacyjnej nie odnotowano żadnego pobytu.

(akta kontroli str. 18 – 19)

Szczegółowa analiza prowadzonej dokumentacji związanej umieszczeniem nieletnich w izbie przejściowej/izbie adaptacyjnej²² i izbie izolacyjnej²³ wykazała, że we wszystkich przypadkach dotyczących umieszczenia nieletniego w izbie przejściowej/izbie adaptacyjnej czas pobytu był zgodny z § 44 ust. 2 i § 51 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich²⁴. W ww. izbach nieletnie przebywali w przedziale od trzech do 13 dni, a w przypadku izby izolacyjnej 10 minut.

W dwóch analizowanych przypadkach umieszczenia nieletnich w izbie adaptacyjnej, niezwłocznie (nie później niż w terminie 48 godzin²⁵ od chwili umieszczenia w izbie) poddano wychowanki wstępnym badaniom lekarskim, o których mowa w art. 125 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich²⁶.

(akta kontroli str. 20 – 21)

Księga ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie przejściowej (do 1 września 2022 r.) była rzetelnie prowadzona i zawierała wszystkie elementy, o których mowa w § 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia o ZP i SdN, tj.: imię i nazwisko wychowanka (nieletniego), datę i godzinę umieszczenia, przyczynę umieszczenia, imię i nazwisko osoby podejmującej decyzję o umieszczeniu, uwagi i spostrzeżenia osób sprawujących opiekę nad wychowankiem (nieletnim) w czasie jego pobytu w izbie oraz datę i godzinę zwolnienia z izby, a księga ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie adaptacyjnej (po 1 września 2022 r.), na podstawie § 4 załącznika do rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN zawierała: imię i nazwisko nieletniego, datę i godzinę umieszczenia, przyczynę umieszczenia, imię i nazwisko osoby podejmującej decyzję o umieszczeniu, uwagi i spostrzeżenia osób sprawujących opiekę nad nieletnim w czasie jego pobytu w izbie oraz datę i godzinę zwolnienia z izby.

(akta kontroli str. 84)

²² Szczegółowej analizie poddano pięć spośród 59 przypadków dotyczących umieszczenia nieletnich w izbach.

²³ Szczegółowej analizie poddano jeden przypadek odnotowany w okresie objętym kontrolą.

²⁴ Dz. U. z 2017, poz. 487, dalej: „rozporządzenie o ZP i SdN”.

²⁵ W jednym badanym przypadku w dniu 2 grudnia 2022 r. o godz. 18¹⁵, a w drugim badanym przypadku w dniu 5 grudnia 2022 r. o godz. 6³⁰.

²⁶ Dz. U. poz. 1700, dalej: „ustawa o wspieraniu”.

Szczegółowa analiza dokumentacji związanej z umieszczeniem nieletniej w izbie izolacyjnej²⁷ wykazała m.in., że zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o środkach przymusu, sporządzono notatkę, która zawierała wszystkie elementy określone w art. 54 ust. 1 pkt 1-6, 11 oraz ust. 2 ww. ustawy. Czas pobytu nieletniej wyniósł 10 minut, co było zgodne z art. 27 ust. 2 ustawy o środkach przymusu.

Prowadzona księga ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie izolacyjnej była rzetelnie prowadzona i zawierała wszystkie elementy, o których mowa w § 7 załącznika nr 2 rozporządzenia w sprawie ZP i SdN, tj.: imię i nazwisko wychowanka (nieletniego), datę i godzinę umieszczenia, przyczynę umieszczenia, imię i nazwisko osoby podejmującej decyzję o umieszczeniu, uwagi i spostrzeżenia osób sprawujących opiekę nad wychowankiem (nieletnim) w czasie jego pobytu w izbie oraz datę i godzinę zwolnienia z izby. Umieszczenie w izbie izolacyjnej odbyło się na podstawie przesłanek wskazanych w art. 11 pkt 2 i 14 w związku z art. 27 ust. 1 ustawy o środkach przymusu, tj.: w sytuacji konieczności odparcia targnięcia się na życie, zdrowie uprawnionego. Notatka i nośnik zawierający zapis z urzędzeń rejestrujących z umieszczenia nieletniej w izbie izolacyjnej zostały dołączone do akt osobowych wychowanki, a zapis na nośniku odpowiadał czasowi pobytu w izbie izolacyjnej wskazanemu w notatce i księdze ewidencji nieletnich umieszczonych w izbie izolacyjnej. Był kompletny i nie brakowało w nim żadnych fragmentów.

(akta kontroli str. 21, 84)

1.6. W Placówce prowadzono księgę wydarzeń nadzwyczajnych. W okresie objętym kontrolą odnotowano siedem zdarzeń nadzwyczajnych, które miały miejsce w ZP, w tym: ucieczka wychowanki spoza ZP (po jednym przypadku w 2020 r. i 2021 r.), groźne zakłócenie bezpieczeństwa lub porządku w ZP (jedno zdarzenie w 2021 r.) oraz *inne zdarzenia, które spowodowały zagrożenie lub naruszenie bezpieczeństwa Placówki, zagrożenie dla zdrowia lub życia nieletniego lub pracownika Placówki lub naruszenie prawa przez wychowanka ścigane z urzędu albo stan, w którym istnieje takie zagrożenie* (trzy zdarzenia w 2021 r.). Ponadto w 2022 r. miało miejsce jedno wydarzenie pobicia pracownika ZP przez nieletnią.

(akta kontroli str. 22)

Księga ewidencji zdarzeń nadzwyczajnych do 1 września 2022 r. była prowadzona zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ZP i SdN i zawierała wszystkie elementy wskazane w § 9 załącznika nr 2 do tego rozporządzenia, tj. zawierała: imię i nazwisko wychowanki (nieletniej), datę i godzinę wydarzenia, rodzaj wydarzenia oraz miejsce jego wystąpienia, opis wydarzenia oraz pod czyją opieką przebywała. W księdze wpisywano informacje w przypadku ucieczki (miejsce na datę i godzinę doprowadzenia nieletniej, informację, przez kogo została doprowadzona oraz imię i nazwisko osoby przyjmującej). Księga ewidencji wydarzeń nadzwyczajnych prowadzona po 1 września 2022 r. odpowiadała wymogom § 10 załącznika do rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN.

Analiza dokumentacji odnotowanych w Placówce siedmiu wydarzeń nadzwyczajnych wykazała m.in., że we wszystkich analizowanych przypadkach, według stanu prawnego do 1 września 2022 r. (sześć przypadków) w myśl § 77 pkt 1 oraz § 97 pkt 1 rozporządzenia o ZP i SdN Dyrektor Placówki niezwłocznie²⁸ powiadomił o wydarzeniach nadzwyczajnych Ministerstwo Sprawiedliwości oraz inne uprawnione do tego podmioty. W przypadku wydarzenia nadzwyczajnego, według stanu prawnego po 1 września 2022 r. (jeden przypadek), Dyrektor Placówki poinformował

²⁷ W badanym okresie odnotowano tylko jeden przypadek umieszczenia nieletniej w izbie izolacyjnej², w dniu 21 stycznia 2021 r.

²⁸ W formie telefonicznej, e-mail.

Ministerstwo Sprawiedliwości, stosownie do przepisów § 68 ust. 2 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN.

(akta kontroli str. 85)

W wyniku zdarzeń nadzwyczajnych Dyrektor Placówki podjął działania celem zapobiegnięcia wydarzeniom nadzwyczajnym w przyszłości, m.in. poprzez wydanie zarządzeń, w których zalecał „objęcie szczególną obserwacją i nadzorem wszystkich wychowanek w placówce oraz bieżące informowanie wszystkich pracowników o niepokojących symptomach”, „w związku z groźbą kierowaną względem osób na zmianie przez wychowankę (...) zarządzam szczególną ostrożność w bezpośrednim kontakcie oraz wzmożony nadzór nad wychowanką”, „w związku z wydarzeniem nadzwyczajnym związanym z wychowanką (...) zarządzam objęcie szczególną obserwacją oraz opieką psychologiczno-pedagogiczną pozostałe wychowanki w placówce”.

(akta kontroli str.23 – 24)

Z uzyskanych informacji od Komendanta Powiatowego Policji z Zawiercia, Dyrektora Rejonowego Pogotowia Ratunkowego z Sosnowca oraz Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej z Zawiercia, wynika, m.in., że Policja oraz Państwowa Straż Pożarna w latach 2019 – 2023 nie odnotowały zdarzeń nadzwyczajnych. Natomiast jak poinformował Dyrektor Rejonowego Pogotowia Ratunkowego, Zespoły Ratownictwa Medycznego interweniowały w placówce czternastokrotnie. Wizyty dotyczyły bólu brzucha, zaburzeń psychicznych, porodu, bólu w klatce piersiowej, zasłabnięcia oraz skutków toksycznego działania mydła.

(akta kontroli str.27 – 28)

We wszystkich czternastu przypadkach wjazd Zespołu Ratownictwa Medycznego na teren Placówki został odnotowany w księdze służby.

(akta kontroli str. 29)

1.7. W Placówce obowiązywał ograniczony system ochrony²⁹, który został przyjęty przez Radę Pedagogiczną Placówki.

W latach objętych kontrolą, według stanu na koniec czerwca i grudnia, liczba pracowników ochrony wyniosła 15³⁰. Ponadto zadania związane z ochroną realizował kierownik internatu.

(akta kontroli str.124)

1.8. W okresie objętym kontrolą w Placówce funkcjonowały dwa *Plany Ochrony*. *Plan Ochrony* obowiązujący do 1 września 2022 r. był przedstawiony Radzie Placówki 25 listopada 2016 r. *Plan Ochrony* obowiązujący po 1 września 2022 r. został przedstawiony Radzie Placówki 3 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 30 – 33)

Dyrektor Placówki wyjaśnił, że *nowe przepisy związane z Planem Ochrony nie zostały wprowadzone równocześnie z innymi przepisami regulującymi funkcjonowanie placówki, zwłaszcza w obszarze bezpieczeństwa. Posiadałem wiedzę, że wprowadzone zostanie jeszcze m.in. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie współdziałania z policją, które może w mojej ocenie mieć wpływ na treść Planu Ochrony. W oczekiwaniu na wszystkie regulacje w tym zakresie, bezpośrednio*

²⁹ Zgodnie z § 105³ rozporządzenia o ZP i SdN (wg stanu prawnego do 1 września 2022 r.) oraz zgodnie z § 54 ust. 1 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN (wg stanu prawnego po 1 września 2022 r.).

³⁰ Wyjątkiem był stan na 30 czerwca 2019 r., w którym liczba pracowników ochrony wyniosła 17 oraz stan na 31 grudnia 2019 r., w którym liczba pracowników ochrony wyniosła 16.

po wejściu przepisów dotyczących Planu Ochrony, poprzedni plan został uaktualniony o brakujące procedury ujęte w nowych przepisach. Ponadto mając na uwadze, że wprowadzone przepisy nie określają terminu uchwalenia nowego Planu Ochrony, a równocześnie fakt, że poprzedni został do nich dostosowany, nie uznałem działań w tym zakresie za priorytetowe.

(akta kontroli str. 82)

W ww. Plany Ochrony obejmowały wszystkie dokumenty, o których mowa w § 105⁷ ust. 3 pkt 1-9 rozporządzenia o ZP i SdN (do 1 września 2022 r.), a od (1 września 2022 r.) w § 61 ust. 1 pkt 1-9 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN, w szczególności składały się one z instrukcji działania w przypadku wystąpienia wydarzenia nadzwyczajnego, instrukcji określającej sposób kontrolowania ruchu nieletnich na terenie zakładu lub schroniska oraz konwojowania nieletnich poza terenem zakładu lub schroniska, instrukcji otwierania wejścia do zakładu lub schroniska w porze nocnej, instrukcji korzystania i postępowania z kluczami.

Instrukcja ochronna (przed 1 września 2022 r.) obejmował wszystkie dokumenty, o których mowa w § 105⁷ ust. 4 pkt 1-4 ww. rozporządzenia, tj. rozliczenie stanu etatowego pracowników ochrony, zestawienie liczby posterunków ochrony, plan sytuacyjny zakładu lub schroniska, opis systemu zabezpieczenia elektronicznego.

Podobnie *Instrukcja ochronna* (po 1 września 2022 r.) zawierała wszystkie dokumenty, o których mowa w § 61 ust. 2 pkt 1-5 ww. rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN, w szczególności opis pracy dyrektora ZP, SdN i innych osób zajmujących stanowiska kierownicze w niedziele i święta.

Załącznikami do ww. Instrukcji (od 1 września 2022 r.) były dokumenty wymienione w § 61 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN, tj. rozliczenie stanu etatowego pracowników ochrony, zestawienie liczby stanowisk ochrony, plan sytuacyjny zakładu lub schroniska, opis systemu zabezpieczenia elektronicznego.

Do *Instrukcji alarmowej*, o której mowa w § 105⁷ ust. 3 pkt 8 rozporządzenia o ZP i SdN (do 1 września 2022 r.), a od 1 września 2022 r. w § 61 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN, dołączono wykaz adresowy pracowników Placówki aktualizowane nie rzadziej niż raz na kwartał. Przedostania aktualizacja wykazu adresowego pracowników została sporządzona w dniu 9 grudnia 2022 r., a ostatnia 7 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 30 – 33)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Placówki zawarł porozumienia³¹ w sprawie ustalenia trybu współdziałania zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich z Policją w przypadkach zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa tych jednostek.

(akta kontroli str. 34 – 35)

W sprawie aktualizacji Planu Zabezpieczenia dokonanej 13 czerwca 2022 r. Dyrektor Placówki wyjaśnił: (...) *prace nad przygotowaniem wspomnianego wyżej porozumienia zostały rozpoczęte w grudniu 2021 roku. Jednak w początkiem stycznia 2022 roku w placówce rozpoczął się szereg zachorowań na COVID-19. Chorowała większość kadry (w tym odpowiedzialny za ww. porozumienie kierownik internatu)*

³¹ „Plany Zabezpieczenia” z dnia 24 stycznia 2018 r., 13 czerwca 2022 r. oraz 9 lutego 2023 r., które przekazano do akceptacji Komendantowi Powiatowemu, komendantowi Wojewódzkiemu Policji oraz do Biura Bezpieczeństwa MS.

oraz wychowanek. W związku z powyższym wszelkie zadania, zarówno moje jak i pozostałej kadry, ukierunkowane były przede wszystkim na czynności związane z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się wirusa w placówce. Do prac nad aktualizacją porozumienia powrócono po zakończeniu tych działań, tj. w kwietniu 2022 roku. Niestety nie miałem wpływu na potraktowanie sprawy jako priorytetową i akceptację porozumienia przez wymagane osoby w terminach, które pozwoliłyby na skrócenie czasu oczekiwania na zakończenie tej procedury.

(akta kontroli str. 37, 82)

Dyrektor Placówki, w myśl § 5 ust. 1 rozporządzenia MS z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie sposobu i trybu współdziałania okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich³², zawarł w dniu 29 listopada 2022 r. porozumienie w sprawie zapewnienia bezpośredniej łączności między Placówką a Komendą Powiatową Policji w Zawierciu.

(akta kontroli str. 38)

1.9. W Placówce wyznaczono trzy stanowiska ochrony, tj. brama wjazdowa, na której odbywała się kontrola osób wchodzących i wychodzących z Placówki oraz pojazdów wjeżdżających i wyjeżdżających, wejście do budynku głównego oraz zamiennie budynki warsztatów oraz internat³³.

W wyniku przeprowadzonych oględzin w zakresie bezpieczeństwa w Placówce ustalono m.in., że ogrodzenie ochronne Placówki było wykonane z pełnych płyt betonowych o wysokości 3 m, które były zwieńczone odkosami wykonanymi z drutu ostrzowego, które przylegały do ogrodzenia i bram. Na terenie Placówki rosnące drzewa i krzewy nie wrastały w ogrodzenie i nie było możliwości przedostania się z nich poza teren. Nie wszystkie okna budynków były wyposażone w kraty. Okna na parterze oraz pierwszym piętrze budynku głównego oraz warsztatów były wyposażone w czujki systemu przekroczenia granicy budynku. Drzwi wejściowe bramy głównej, budynku głównego oraz warsztatów były zamknięte na zamki elektroniczne, w dniu oględzin były sprawne.

(akta kontroli str. 39 – 40)

Sypialnie wychowanek nie były zamknięte w porze nocnej. W wyniku analizy zapisów księgi przebiegu służby nocnej ustalono, że odnotowywano w niej np. samodzielne wyjście wychowanki z sypialni do toalety.

(akta kontroli str. 42 – 43)

1.10. W Placówce obowiązywała procedura korzystania z monitoringu wizyjnego. Wskazano w niej m.in. pomieszczenia, które mają być stale monitorowane (izba izolacyjna, adaptacyjna oraz chorych). Ponadto wskazano, że monitoring miał objąć także teren wokół budynków, parking, hol parteru, budynku głównego, hol administracji, salę gimnastyczną, jadalnię zakładową, korytarze izb adaptacyjnych i chorych, salki do terapii grupowej, hol warsztatów, hol sanitariatów. Powyższa procedura nie przewidywała objęcia monitoringiem łazienek i toalet.

(akta kontroli str. 44 – 45)

System monitoringu w Placówce składał się łącznie ze 102 kamer, z czego 72 działały w systemie monitoringu wewnętrznego i posiadały funkcje, które umożliwiały maskowanie wybranych obszarów.

(akta kontroli str. 46)

³² Dz. U. z 2022 r. poz. 2376.

³³ W Instrukcji ochronnej w wykazie stanowisk ochrony podano, że w czasie zajęć szkolnych i warsztatowych stanowisko w budynku warsztatów a po zajęciach w internacie.

Oględziny pomieszczenia, do którego przekazywano obraz z monitoringu, wykazały, że sąsiadowało ono bezpośrednio z dyżurką pracownika ochrony i było zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych, tj. wejście było zabezpieczone kluczem. Każde wejście do pomieszczenia odnotowywano w księdze wejść i wyjść, a dostęp do niego posiadali wyłącznie upoważnieni pracownicy Placówki. W pomieszczeniu zainstalowano szafy serwerowe oraz kasę pancerną zamykaną na zamek szyfrowy do przechowywania danych z rejestratorów monitoringu. W pomieszczeniu nie przechowywano żadnych środków chemicznych np. żrących środków czyszczących – do czyszczenia toalet, podłóg. Pomieszczenie było odizolowane od dostępu światła dziennego i była możliwość jego wietrzenia oraz chłodzenia serwerów m.in. poprzez wentylator elektryczny i uchylne lufty okienne. Monitoring prowadzony był na bieżąco przez jednego pracownika służby ochrony, ale istniała możliwość monitorowania przez pracownika ochrony na bramie głównej izb adaptacyjnych, izby izolacyjnej oraz chorych. Ponadto w pokoju wychowawców w Internacie istniała możliwość monitorowania całego obiektu Placówki. Pracownik ochrony mógł śledzić obraz na sześciu monitorach z 102 zamontowanych kamer, a system umożliwiał obserwację obrazu do 154 kamer.

(akta kontroli str. 48)

Instrukcja obsługi, dołączona do urządzeń monitoringu, nie wskazywała wymagań, jakie powinno spełniać pomieszczenie, w którym zainstalowano urządzenie monitorujące, w szczególności w zakresie temperatury lub wilgotności powietrza. Jedynie zalecano, aby pomieszczenie było dobrze wentylowane.

(akta kontroli str.50)

Przeprowadzone oględziny zapisu monitoringu izby adaptacyjnej, izolacyjnej i chorych oraz terenu obejmującego wejście do budynku głównego Placówki, wykazały, że pierwszy zarejestrowany dzień ciągłego zapisu w przypadku izby adaptacyjnej nr 2 i izby izolacyjnej datowano na dzień 21 listopada 2022 r.; w przypadku izby chorych na dzień 23 listopada 2022 r. a terenu obejmującego wejścia do budynku głównego na 2 grudnia 2022 r. Monitoring ww. pomieszczeń i terenu był prowadzony ciągle.

(akta kontroli str. 48)

Na dzień przeprowadzenia oględzin³⁴ zapis z monitoringu z izby adaptacyjnej i izolacyjnej był przechowywany przez 87 dni; w przypadku izby chorych – 85 dni a z terenu obejmującego wejście do budynku głównego – 75 dni.

1.11. W latach 2019-2022 Placówka przeznaczyła środki odpowiednio 529,0 tys. zł, 714,9 tys. zł, 73,7 tys. zł i 111,4 tys. zł na wydatki związane z bezpieczeństwem, ochroną ZP. Wydatki poniesiono m.in. na remont ogrodzenia zewnętrznego Placówki, remont bezprzewodowego systemu bezpieczeństwa osobistego, remont monitoringu wizyjnego, zakup z montażem lamp oświetlenia zewnętrznego oraz na serwis systemu bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 52 – 53)

Szczegółowe badanie, którym objęto dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych: jedno w trybie zamówienia klasycznego³⁵ oraz jedno z wyłączeniem

³⁴ Na 15 lutego 2023 r.

³⁵ Postępowanie dd 265/5R/20 na zadanie pn. „Remont ogrodzenia zewnętrznego”, wydatek Placówki w 2020 r. w kwocie 519 700,00 zł (brutto).

stosowania przepisów art. 2 ust.1 pkt 1³⁶ Pzp³⁷, wykazało, że zamówień udzielono prawidłowo, przy zachowaniu zasady konkurencyjności³⁸.

(akta kontroli str. 54 – 55)

1.12. Placówka składała się z budynku głównego wraz z salą gimnastyczną, budynku warsztatów szkolnych, budynku gospodarczego oraz portierni. W okresie objętym kontrolą wszystkie ww. budynki były poddane przez zarządcę kontroli o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³⁹.

W przypadku przeglądu rocznego budynku portierni w badanym okresie wydano dwa zalecenia dotyczące m.in. usterek instalacji elektrycznej, zalecenia wykonano. W przypadku warsztatów szkolnych zalecono m.in. wymianę złączy końcówek kabli rozdzielni, zalecenie wykonano. Natomiast w przypadku budynku głównego kontrole roczne przeprowadzano dwukrotnie w roku. W wyniku kontroli wydano łącznie pięć zaleceń, m.in. związanych z brakiem dodatkowych opraw oświetleniowych oświetlenia ewakuacyjnego, usterkami systemu oddymiania, zacięciem wyłącznika systemu oddymiania, wymiany złącza i końcówki kabli rozdzielni, zalecenia wykonano.

W przypadku przeglądów pięcioletnich, które zostały przeprowadzone w lipcu 2020 r., we wszystkich przypadkach nie wydano zaleceń.

(akta kontroli str. 85)

Z uzyskanej informacji od Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej z Zawiercia, wynika, m.in., że w 2019 r. Placówka została ujęta w rocznym planie kontroli. Natomiast w latach 2020 – 2023 nie zaplanowano kontroli.

(akta kontroli str. 56)

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych w dniach 25-30 października 2019 r. Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej wydał decyzję z dnia 24 grudnia 2019 r. i zalecił wykonanie pięciu obowiązków; wyposażenie budynku warsztatów szkolnych w ppoż. wyłącznik prądu, dokonanie przeglądu oraz czynności konserwacyjnych urządzenia do usuwania dymu – okien oddymiających, w budynku głównym, dokonania przeglądu oraz czynności konserwacyjnych systemu sygnalizacji pożaru w budynku głównym i warsztatów szkolnych, wyposażenia budynku głównego w system hydrantów wewnętrznych oraz w przypadku planowanych ćwiczeń ewakuacji z budynku – powiadomianie Komendanta Państwowej Straży Pożarnej z tygodniowym wyprzedzeniem o takich działaniach.

(akta kontroli str.57 – 58)

Decyzją Komendanta Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Zawierciu nr 46/PZ/2019 z 24 grudnia 2019 r. umorzono wykonanie jednego obowiązku związanego z brakiem systemu oddymiania. Pozostałe obowiązki Placówka zrealizowała.

(akta kontroli str.59 – 60)

³⁶ Postępowanie 184/SR na podstawie wniosku Kierownika Internatu w ZPiSdN z dnia 4 lutego 2020 r. na wykonanie remontu monitoringu wizyjnego w Placówce, wydatek Placówki w 2020 r. w kwocie 73 923 zł (brutto).

³⁷ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2019, ze zm.).

³⁸ W przypadku zadania pn. „Remont ogrodzenia zewnętrznego” w ramach postępowania wzięły udział cztery podmioty, a w przypadku postępowania na remont monitoringu wizyjnego rozpoznanie cenowe skierowano również do czterech podmiotów.

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm., dalej: Prawo budowlane.

1.13. W badanym okresie Dyrektor Placówki nie ustalał w instrukcji odstępstw w zakresie liczby pracowników na zmianie.

Wg Regulaminu Pracy Placówki system pracy pracowników ochrony został ustalony w trybie dwuzmianowym⁴⁰ lub trzymianowym⁴¹.

(akta kontroli str. 61 – 62)

Szczegółowa analiza grafików dyżurów, rozliczenia czasu pracy pracowników, list obecności, ksiąg przebiegu zmiany (brama główna, budynek główny) za miesiące styczeń i wrzesień z lata 2019 – 2022 oraz styczeń 2023 r., wykazała, że we wszystkich analizowanych przypadkach na zmianie dyżur pełniło od dwóch do czterech pracowników ochrony co było zgodnie z do § 105³¹ ust. 1 rozporządzenia o ZP i SdN (w stanie prawnym do 1 września 2022 r.) oraz § 57 ust. 1 w sprawie funkcjonowania ZP i SdN (po 1 września 2022 r.).

(akta kontroli str. 63 – 64)

1.14. W poszczególnych latach objętych kontrolą w Placówce średnioroczna liczba pracowników realizujących ochronę wewnętrzną i zewnętrzną wyniosła odpowiednio 16, 15, 15 i 15.

(akta kontroli str. tabela 12)

Zadania z zakresu ochrony wewnętrznej i zewnętrznej Placówce zostały określone w zakresach czynności pracowników, z podziałem na obowiązki w zewnętrznej oraz wewnętrznej ochronie w trakcie przejścia zmiany.

(akta kontroli str. 65 – 67)

Dyrektor Placówki w instrukcji ochronnej (pkt 17) określił wewnętrzny system łączności dla pracowników wykonujących ochronę wewnętrzną i zewnętrzną, do której zaliczono m.in. telefony, radiotelefony, środki alarmowania (osobiste przyciski napadowe). Natomiast w pkt. 18 instrukcji ochronnej ustalił pracowników odpowiedzialnych za korzystanie z tych urządzeń spośród pracowników wykonujących ochronę.

Analiza dokumentacji⁴² dotyczącej przejścia przez pracownika ochrony służby w ochronie zewnętrznej wykazała, m.in., że we wszystkich przypadkach odnotowano sprawdzenie stanu zabezpieczeń techniczno-obronnych, na posterunku zewnętrznym znajdowały się zastępcze źródła światła (latarki), pracownicy ochrony zapoznawali się z dokumentacją znajdującą się na posterunkach, m.in. z księgą osób wchodzących na teren placówki niezwiązanych z jej funkcjonowaniem, księgą wychowanek wchodzących i wychodzących z terenu placówki, księgą przebiegu służby, ewidencji przebiegu kilometrów sam. służbowych. Przejmowali indywidualne wyposażenie od pracownika zdającego zmianę, w szczególności środki łączności, alarmowania i zestawu kluczy potwierdzając powyższy fakt wpisem w księdze. W badanym okresie na posterunku zewnętrznym nie odnotowano nieprawidłowości.

Natomiast w wyniku analizy dokumentacji dotyczącej przejścia przez pracownika ochrony służby w ochronie wewnętrznej stwierdzono m.in., że w Placówce ciszę nocną ustalono w godzinach 22 – 6, w przebiegu dyżuru nocnego odnotowywano kontrolę zachowania się nieletnich w Internacie, kontrole odbywały w czasie ciszy nocnej w nieregularnych odstępach czasu. W księdze przebiegu służby odnotowywano przeprowadzanie szczegółowych kontroli pomieszczeń izby przejściowej, izby izolacyjnej i chorych przed umieszczeniem w nich nieletnich oraz po opuszczeniu tych pomieszczeń przez wychowanki. Ponadto kontrole ww. izb były

⁴⁰ Pierwsza zamiana od 6⁰⁰ do 18⁰⁰, druga od 18⁰⁰ do 6⁰⁰.

⁴¹ Pierwsza zmiana od 6⁰⁰ 14⁰⁰, druga od 14⁰⁰ do 22⁰⁰, trzecia 22⁰⁰ do 6⁰⁰.

⁴² Analizą objęto wybraną celowo dokumentację związaną z przebiegiem zmiany z dwóch miesięcy styczeń i wrzesień z lat objętych kontrolą oraz do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych tj. 13 stycznia 2023 r.

odnotowywane w kartach kontroli tych izb. Analiza kart kontroli izb⁴³ izolacyjnej i przejściowej wykazała, że pracownik ochrony odnotował fakt kontroli pobieżnej lub kontroli osobistej nieletniej przed umieszczeniem jej w ww. izbach. W księdze przebiegu służby odnotowywano kontrolę zabezpieczeń techniczno-ochronnych izby przejściowej, izby izolacyjnej i izby chorych, poprzez zapis o treści „sprawdzono stan zabezpieczeń techniczno-ochronnych, kontrola systemu monitoringu”.

(akta kontroli str. 85)

Jak wyjaśnił kierownik internatu, odpowiedzialny za koordynację i realizację zadań wynikających z Planu ochrony, kontrole izby izolacyjnej, przejściowej i chorych odnotowuje pracownik ochrony tylko w dniach, w których w izbach przebywają wychowanki.

(akta kontroli str. 68)

Kierownik internatu kontrolował pracę pracowników ochrony m.in. poprzez kontrole i analizę dokumentacji na poszczególnych posterunkach (co potwierdzano poprzez złożenie podpisu i pieczętki), bieżącą obserwacją pracowników ochrony, kontrole zapisów monitoringu, rozmowy z pracownikami innych działów oraz wychowankami dotyczące ewentualnych uwag co do pracy pracowników ochrony.

(akta kontroli str.68)

Natomiast za okres od 1 września 2022 r. analiza ww. dokumentacji wykazała m.in., że pracownik na stanowisku kontroli osób wchodzących i wychodzących z terenu Placówki oraz pojazdów wjeżdżających i wyjeżdżających z terenu Placówki, przy przejęciu zmiany odnotowywał sprawdzenie stanu zabezpieczeń techniczno-ochronnych, sprawdzał w obecności zdającego liczbę kluczy i porównanie ich z rejestrem kluczy wydanych, sprawdził ilości i stan zastępczych źródeł światła, sprawdził i zapoznał się z dokumentacją znajdującą się na stanowisku oraz przejął indywidualne wyposażenie od pracownika zdającego zmianę, a w szczególności środki łączności, sygnalizacji i zestaw kluczy. Ponadto dokonywał wpisu do książki przebiegu zmiany stwierdzonych nieprawidłowości przy przejęciu zmiany.

(akta kontroli str. 85)

W okresie od 1 września 2023 r. do dnia zakończenia kontroli⁴⁴, w księdze przebiegu służby odnotowano łącznie 12 informacji związanych z nieprawidłowościami na zmianie. I tak np.:

- w dniu 2 września 2022 r. na służbie w godzinach od 18⁰⁰ - 6⁰⁰ zgłoszono brak obrazu z kamery na wejściu grupy II - , na zmianie pierwszej w dniu 3 września 2022 r. usterkę usunięto,

- w dniu 9 września 2022 r. na służbie w godzinach od 6⁰⁰ – 18⁰⁰ zgłoszono brak obrazu w zewnętrznej kamerze obrotowej, 12 września 2022 r. na zmianie pierwszej od 6⁰⁰ – 18⁰⁰ odnotowano – brak usterki,

- w dniu 20 września 2022 r. na służbie w godzinach od 6⁰⁰ – 18⁰⁰ zgłoszono brak obrazu w izbie adaptacyjnej nr 1, do momentu kolejnej zmiany usterkę usunięto.

(akta kontroli str. 87)

Informacja o nieprawidłowościach na zmianie, np. związane z zabezpieczeniami technicznymi, były każdorazowo przekazywane do kierownika administracyjnego lub do kierownika internatu, którzy niezwłocznie podejmowali działania w celu usunięcia

⁴³ Wg procedury „warunki oraz umieszczania wychowanek ZP i SdN” w pkt 7 zapisano, iż pracownik ochrony odpowiedzialny jest za odnotowanie w książce zmiany lub karcie kontroli izby przejściowej faktu kontroli pobieżnej lub kontroli osobistej nieletniej przed umieszczeniem w izbie przejściowej.

⁴⁴ Dotyczy czynności kontrolnych w jednostce prowadzonych do 6 marca 2023 r.

nieprawidłowości (potwierdzeniem ich zrealizowania był brak kolejnych informacji w tym zakresie w księdze przebiegu zmiany).

(akta kontroli str.68)

1.15. W Placówce w okresie objętym kontrolą opracowano i wdrożono łącznie 42 procedury i zarządzenia, mające na celu zapobieganie zakażeniom i chorobom zakaźnym. I tak np. w dniu 11 marca 2020 r. zarządzeniem nr 10/2020 Dyrektor Placówki w celu ograniczenia możliwości wystąpienia wirusa SARS-CoV-2 podjął m.in. następujące działania, przesunął planowany termin „zjazdu rodziców” na 14 marca 2020 r. na termin nieokreślony, wprowadził ograniczenia w zakresie odwiedzin, wprowadził zakaz odwiedzin przez osoby z podwyższoną temperaturą, ograniczył liczbę osób odwiedzających jedną wychowankę do dwóch, wprowadził obowiązek poddania się przez osoby odwiedzające dezynfekcji rąk, pomiarowi temperatury przy wejściu do Placówki oraz pisemnego oświadczenia o niepodróżowaniu i przebywaniu w okresie 14 dni od odwiedzin w regionach utrzymywania się transmisji koronawirusa, zachowaniu odległości 1,5 m osób odwiedzających od innych odwiedzających i innych wychowanek niż odwiedzana. Podjął też decyzję o wycofaniu wszystkich stałych przepustek i wyjść wychowanek związanych z wolontariatami.

Kolejnym zarządzeniem nr 11/2020 z dnia 12 marca 2020 r. wstrzymano wszystkie wyjścia wychowanek poza teren Placówki, wstrzymano wszystkie przepustki, a zarządzeniem nr 15/2020 z 23 marca 2020 r. nakazano zakładanie maseczek oraz rękawiczek ochronnych przez strażników pracujących na bramie wjazdowej oraz nakazano zakładanie ww. środków ochrony w przypadku wyjazdów służbowych poza teren Placówki.

(akta kontroli str. 70 – 80)

W od listopada 2020 r. do czerwca 2022 r. odnotowano łącznie 129 przypadków podejrzenia zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, z czego w 20 przypadkach odnotowano zakażenia nieletnich.

(akta kontroli str.72)

Jak wyjaśnił Dyrektor Placówki, w przypadku podejrzenia zakażenia wychowanka była natychmiast odizolowana od pozostałych nieletnich, konsultowana z lekarzem pierwszego kontaktu i poddawana przeprowadzonym w placówce testom antygenowym z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa oraz z wykorzystaniem środków ochrony osobistej. W przypadku stwierdzenia pozytywnego wyniku, na podstawie skierowania wydanego przez lekarza pierwszego kontaktu, wychowanki przewożone były do Szpitala Powiatowego w Zawierciu, celem wykonania właściwego testu RT-PCR. Do czasu uzyskania wyniku tych testów nieletnie przebywały w izolacji. Natomiast w przypadku wystąpienia zakażenia wirusem wśród nieletnich. Wychowanki były izolowane w izbach chorych. Oddziaływania wychowawcze i wspomagające prowadzone były z zakażonymi wychowankami wyłącznie za pomocą domofonu. Natomiast wyżywienie (w jednorazowych naczyniach) oraz inne rzeczy (środki higieny osobistej, odzież, materiały szkolne) pozostawiane były drzwiami izby w tzw. strefie buforowej, do której wstęp mieli wyłącznie pracownicy w kompletnych ubraniach ochronnych. Podopieczne, które miały kontakt z chorymi koleżankami, decyzją Sanepidu umieszczane były na kwarantannie w specjalnie do tego wyznaczonych grupach wychowawczych, gdzie z zachowaniem szczególnych środków ostrożności oraz bezpiecznej odległości realizowano zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze. Pracownicy odbywali kwarantannę w miejscu zamieszkania. W okresie stwierdzonych zakażeń w placówce wszystkie pomieszczenia były cyklicznie (co najmniej 2 razy w tygodniu) poddawane ozonowaniu. Codziennie dezynfekowano klamki i poręcze.

W celu ograniczenia kontaktu z klamkami, drzwi do wszystkich pomieszczeń tego nie wymagających, były na stałe otwarte na oścież. Natomiast w dniu 27 marca 2021 r., dezynfekcję całej placówki przeprowadziła Straż Pożarna w Zawierciu.

Placówka nie prowadziła rejestracji osób, których samopoczucie mogło budzić podejrzenia zakażeniem COVID-19. W marcu 2021 r. cała kadra poddana została badaniom przesiewowym przeprowadzonym przez Sanepid. W przypadku stwierdzenia podejrzenia pracownicy odsyłani byli do domu lub sami izolowali się i poddawali konsultacji lekarskiej. Łącznie w izolacji w związku z zakażeniem SARS-CoV-2 przebywało 30 pracowników.

Wychowanki miały stały dostęp do zatrudnionych w placówce lekarzy: internista, psychiatra, stomatolog i ginekolog. Inne zlecone przez lekarza pierwszego kontaktu wizyty specjalistyczne realizowane były niezwłocznie, w miarę możliwości i zgodnie w procedurami obowiązującymi w placówkach służby zdrowia.

Do odbywania izolacji przeznaczono 2 izby chorych oraz przekształcone w izby chorych 2 izby przejściowe oraz izbę izolacyjną. Natomiast kwarantanny odbywały się w 3 wydzielonych grupach wychowawczych.

Wszyscy pracownicy oraz wychowanki na bieżąco wyposażeni byli w środki ochrony osobistej w postaci jednorazowych rękawiczek, maseczek oraz płynów do dezynfekcji rąk. Natomiast pracownicy mający bezpośredni kontakt z wychowankami podejrzanymi o zakażenie lub zakażonymi, wyposażeni byli dodatkowo w kompletne ubrania ochronne, okulary oraz przyłbice.

Wszystkie wychowanki wyjeżdżające na urlopy lub przepustki wyposażone zostały w środki ochrony osobistej w postaci jednorazowych maseczek, rękawiczek oraz podręcznych płynów do dezynfekcji rąk.

(akta kontroli str. 70 – 71)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Placówce została zorganizowana jedna izba izolacyjna. Było to niezgodne z § 37 ust. 2 pkt 9 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN.

Dyrektor wyjaśnił: (...) utworzona została wyłącznie jedna izba izolacyjna, z uwagi na znikome potrzeby stosowania tego środka względem wychowanek umieszczonych w placówce (...). Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 sierpnia 2022 roku (...) w § 37 ust. 2 pkt 9 mówi o izbach izolacyjnych w liczbie mnogiej, jednak w mojej interpretacji, liczba izb izolacyjnych winna być dostosowana do faktycznych potrzeb, podobnie jak liczba hosteli, o których mowa w § 37 ust. 2 pkt 10.

(akta kontroli str. 183)

NIK zauważa, że w przytoczonym powyżej rozporządzeniu określono, że dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań zakład poprawczy posiada: „izbę chorych” (§ 37 ust. 2 pkt 7), „izby adaptacyjne” (§ 37 ust. 2 pkt 8) oraz „izby izolacyjne” (§ 37 ust. 2 pkt 9). Takie brzmienie przepisu rozporządzenia, zdaniem NIK, jednoznacznie wskazuje na konieczność zorganizowania w zakładzie poprawczym więcej niż jednej izby izolacyjnej. Funkcjonowanie w zakładzie poprawczym hosteli nie było przedmiotem niniejszej kontroli NIK.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą działalność Placówki w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa nieletnim była prowadzona prawidłowo, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości dotyczącej zorganizowania w niej tylko jednej izby izolacyjnej.

2. Działalność resocjalizacyjna w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich

Opis stanu faktycznego

2.1. Każdy z rocznych planów pracy Placówki, przyjętych na lata szkolne w okresie objętym kontrolą, został opracowany przez Dyrektora ZPiSdN we współpracy z nauczycielami zajmującymi w ZPiSdN stanowiska kierownicze oraz zaopiniowany przez Radę Zakładu. Ww. plany zawierały wszystkie elementy, o których mowa odpowiednio w § 12 ust. 3 rozporządzenia o ZP i SdN oraz § 34 ust. 3 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN.

(akta kontroli str. 120-121)

2.2. W regulaminach ZPiSdN⁴⁵ określono organizację i funkcjonowanie zespołu diagnostyczno-korekcyjnego. Podano m.in., że w ZP funkcjonuje zespół diagnostyczno-korekcyjny, w skład którego wchodzi: pedagog, psycholog, psychoterapeuta, terapeuta uzależnień. Do zadań ww. zespołu należało m.in.: udzielanie pomocy wychowankom nowo przybyłym do Placówki, wspieranie w okresie adaptacyjnym w celu zapewnienia poczucia bezpieczeństwa.

Ponadto nowo przybyte wychowanki otrzymywały opracowanie pt. „Przewodnik”, w którym wskazano potrzebne informacje dla wychowanek, m. in. w zakresie pomocy psychoterapeuty i terapeutki uzależnień.

(akta kontroli str.122 – 123)

W okresie objętym kontrolą pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówce udzielali pracownicy zatrudnieni na stanowiskach psychologa, pedagoga i terapeuty w wymiarze 5,5 etatu w 2019 r., 6 etatów w 2020 r., 6 etatów na 30 czerwca 2021 r., 5 etatów na 31 grudnia 2021 r. i 30 czerwca 2022 r. oraz 6,5 etatu na 31 grudnia 2022 r. Wszystkie osoby udzielające przedmiotowej pomocy posiadały wymagane kwalifikacje zawodowe, tj. wykształcenie wyższe psychologiczne lub pedagogiczne oraz dodatkowe kwalifikacje kierunkowe potwierdzone certyfikatami.

(akta kontroli str. 124- 126)

W ZPiSdN osoby udzielające pomocy psychologiczno-pedagogicznej miały do dyspozycji siedem pomieszczeń, przy czym:

- w dwóch gabinetach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielano od poniedziałku do piątku w godzinach między 8:00 lub 9:00 a 17:00 lub 18, a w soboty od 8:00 do 14:00,

- w dwóch gabinetach pomocy pedagogiczno-terapeutycznej udzielano od poniedziałku do piątku w godzinach między 9:00 lub 14:00 a 19:00 lub 19:30, a w soboty od 8:00 do 13:00,

- w dwóch salach do terapii grupowej pomocy udzielano stosownie do potrzeb grup terapeutycznych, podobnie z sali do zajęć biofeedback'u korzystano stosownie do indywidualnych potrzeb zgłaszanych przez wychowanki.

Opisane powyżej pomieszczenia posiadały wyposażenie niezbędne do udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i prowadzenia terapii grupowej oraz indywidualnej.

(akta kontroli str. 127-141)

W ZPiSdN nie opracowano odrębnej wewnętrznej procedury udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ale wypracowano następującą praktykę:

- w sytuacji zaistnienia potrzeby udzielenia takiej pomocy wychowanka/pracownik placówki/rodzice-opiekunowie zgłaszają ten fakt pracownikowi zespołu diagnostyczno-terapeutycznego i ustalane jest miejsce i czas pierwszego kontaktu,

⁴⁵ Zatwierdzonych przez MS w dniach: 19 lutego 2018 r. oraz 7 lutego 2023 r.

- po odbytej rozmowie psycholog/pedagog przekazuje wychowankę wychowawcy, przy czym przekazuje wskazówki do działania, a w razie potrzeby planowane są kolejne spotkania terapeutyczne,

- udzielona forma pomocy jest odnotowywana przez pracownika zespołu diagnostyczno-terapeutycznego w dzienniku pracy.

W okresie objętym kontrolą nie miał miejsca przypadek nieudzielenia pomocy psychologicznej lub oczekiwania na taką pomoc dłużej niż dwa dni. Analiza wpisów w dziennikach pracy za miesiące czerwiec i grudzień lat 2019-2022 oraz styczeń 2023 r. wykazała, że zrealizowano wszystkie zadeklarowane w planie pracy zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia specjalistyczne i warsztaty, a także udzielano porad i konsultacji indywidualnych stosownie do zaistniałych potrzeb.

(akta kontroli str. 142-146)

2.3. Podstawą prowadzenia działalności resocjalizacyjnej oraz oddziaływań wychowawczych wobec nieletnich umieszczonych w ZP⁴⁶ była indywidualna diagnoza i indywidualny plan resocjalizacji, które w badanej próbie zawierały wszystkie elementy wymienione w § 59 ust. 3 rozporządzenia o ZP i SdN i były:

- opracowywane w terminie nie dłuższym niż 6 tygodni⁴⁷ od przyjęcia wychowanki do ZP przez zespół diagnostyczny w składzie: pedagog, psycholog, dyrektor placówki, a w sporządzeniu IPR uczestniczyła także wychowanka (w dokumentacji żadnej z wychowanek nie było wzmianki o odmowie współdziałania z nią przy opracowywaniu IPR),

- modyfikowane wraz z przebiegiem procesu resocjalizacji, nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

IPR każdej z wychowanek był realizowany zgodnie z przyjętymi założeniami, tj.:

– każda wychowanka uczestniczyła w przewidzianych dla niej rodzajach i formach oddziaływań resocjalizacyjnych i terapeutycznych (np. zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, edukacyjno-terapeutyczne, trening umiejętności prospołecznych, trening zastępowania agresji, profilaktyka uzależnień), a czas uczestnictwa odpowiadał założeniom,

– każda wychowanka uczestniczyła w przewidzianych dla niej kierunkach i formach nauczania i kształcenia zawodowego (w badanej próbie dziewięć wychowanek uzyskało dyplomy zawodowe w specjalnościach: fryzjer⁴⁸, kucharz⁴⁹, cukiernik⁵⁰, a jedna nie przystąpiła jeszcze do egzaminu zawodowego), a ponadto każda z nich brała udział w kursach zawodowych organizowanych w ramach programów resocjalizacyjnych realizowanych przez Województwo Śląskie i uzyskiwała certyfikaty zawodowe: masażysta⁵¹, pielęgnacja terenów zielonych i utrzymanie ogrodów⁵², stylizacja paznokci⁵³, barista⁵⁴, organizacja imprez okolicznościowych⁵⁵, kosmetyczny z elementami wizażu⁵⁶,

⁴⁶ Badaniem objęto dokumentację: 10 nieletnich przebywających w ZP, z których jedna została przyjęta od razu do ZP, a dziewięć było najpierw przyjętych do SdN, a następnie przekazanych do ZP (w tym trzy nieletnie przyjęte do SdN po 1 stycznia 2019), a kryterium doboru był najdłuższy okres pobytu w placówce, - 7 nieletnich przebywających wyłącznie w SdN (wszystkie przyjęte w 2022 r.).

⁴⁷ Stosownie do *Procedury tworzenia Indywidualnych Planów Resocjalizacji i ich modyfikacji w Zakładzie Poprawczym w Zawierciu*.

⁴⁸ Dotyczy czterech wychowanek.

⁴⁹ Dotyczy czterech wychowanek.

⁵⁰ Dotyczy jednej wychowanki.

⁵¹ Dotyczy czterech wychowanek.

⁵² Dotyczy sześciu wychowanek.

⁵³ Dotyczy trzech wychowanek.

⁵⁴ Dotyczy siedmiu wychowanek.

⁵⁵ Dotyczy pięciu wychowanek.

⁵⁶ Dotyczy trzech wychowanek.

- w przypadku każdej wychowanki podejmowano działania zmierzające do nawiązania współpracy z rodziną nieletniego oraz innymi podmiotami (sądy, policja, miejskie ośrodki pomocy społecznej⁵⁷, organy samorządu terytorialnego) w celu doprowadzenia do jej integracji społecznej, a po osiągnięciu pełnoletności także do usamodzielnienia się.

(akta kontroli str. 147-175, 184-186)

W przypadku każdej z nieletnich umieszczonych w SdN w terminie nie dłuższym niż 6 tygodni od przyjęcia sporządzona została opinia psychologiczno-pedagogiczna, zawierające elementy wskazane w § 83 ust. 1 pkt 1-6 rozporządzenia o ZP i SdN, która każdorazowo była podpisywana przez osoby biorące udział w jej wydaniu oraz dyrektora placówki.

(akta kontroli str. 147-175)

2.4. Na podstawie badania dokumentacji nieletnich przebywających w Placówce w okresie objętym kontrolą⁵⁸ stwierdzono, że stosownie do § 60 rozporządzenia o ZP i SdN, Placówka co najmniej dwa razy w roku informowała rodziców (opiekunów) o postępach w resocjalizacji wychowanek ZP w formie pisemnej opinii, a stosownie do § 85 tego rozporządzenia, rodzice wychowanek SdN byli informowani o zachowaniu nieletniej w trakcie rozmów telefonicznych, co każdorazowo dokumentowano w formie notatki.

(akta kontroli str. 147-175)

2.5. Liczebność grup wychowawczych i oddziałów szkolnych, do którego zostały przypisane wychowanki z badanej próby, w latach szkolnych 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023 była zgodna odpowiednio z § 5 ust. 5 oraz § 31 ust. 1 rozporządzenia o ZP i SdN oraz § 28 pkt 1 i § 48 pkt 1 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania ZP i SdN (grupy wychowawcze nie liczniejsze niż 8 osób, a oddziały szkolne – 10 osób).

(akta kontroli str. 176)

W okresie objętym kontrolą wychowanki z badanej próby brały udział w: konkursach edukacyjnych (np. *Pojedynek ortograficzny* – osiem nieletnich, *Omnibus ortografii* – osiem nieletnich, *Mistrz ortografii* – dwie nieletnie, *Czy znasz język ojczysty* – siedem nieletnich, *Segregacja odpadów odnawialnych* – sześć nieletnich, *Uczucia w przysłowiach i frazeologizmach* – siedem nieletnich, *Święto liczby π* – trzy nieletnie), konkursach okolicznościowych (Boże Narodzenie, Walentynki, Dzień Matki), kołach zainteresowań (plastyczne – trzy nieletnie, taneczne – dwie nieletnie, teatralne – pięć nieletnich). Jedna z wychowanek uczestniczyła w wolontariacie realizowanym w trzech różnych placówkach (szkoła podstawowa, przedszkole, dom pomocy społecznej).

(akta kontroli str. 147-175)

W dokumentacji indywidualnej wychowanek nie odnotowywano wyjazdów i wyjść edukacyjnych/oświatowych/rekreacyjnych/turystycznych wynikających z corocznych programów wychowawczo-profilaktycznych, planów pracy szkół i warsztatów szkolnych, planów pracy wychowawców poszczególnych klas, planów resocjalizacji poszczególnych grup wychowawczych.

Na podstawie analizy corocznych wyjść i wyjazdów wychowanek poza Placówkę ustalono, że w okresie objętym kontrolą Placówka, w związku z realizowanym procesem resocjalizacji nieletnich, utrzymywała współpracę z: Ochotniczą Strażą Pożarną w Marciszowie, placówką MONAR w Dębowcu, Miejskim Ośrodkiem Kultury w Zawierciu, Centrum Rozwoju Lokalnego w Zawierciu, klubem sportowym ALURON

⁵⁷ Dalej: MOPS.

⁵⁸ Dotyczy próby kontrolnej (nieletnich ZP i SdN) wskazanej w punkcie 2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Warta Zawiercie, Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego w Zawierciu, Częstochowskim Wydawnictwem Archidiecezjalnym, Ośrodkiem Usług Opiekuńczo-Wychowawczych w Zawierciu, Klubem Pasjonatów Historii Lokalnej w Zawierciu, Fundacją Robinson Cruzoe z Warszawy, Centrum Olimpijskim im. Jana Pawła II w Warszawie, klubem sportowym VIRET w Zawierciu.

(akta kontroli str. 147-175)

2.6. W okresie objętym kontrolą w Placówce udzielono łącznie 805 nagród i zastosowano 51 środków dyscyplinarnych wobec wychowanek ZP oraz 11 nagród i pięć środków dyscyplinarnych wobec wychowanek SdN.

Najczęściej stosowano nagrody w formie finansowej (nagrody pieniężne i podwyższanie kwoty kieszonkowego). Jako środki dyscyplinarne stosowano głównie nagany, obniżenie kieszonkowego i zakaz korzystania z internetu.

Przyznanie nagrody każdorazowo odbyło się w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami, tj.: wskazano przyczyny jej udzielenia, sporządzono ją na piśmie i włączono do akt osobowych nieletniego. Przyznanie nagrody zostało odnotowane w księgach ewidencji nagród ZP lub SdN.

Zastosowanie środka dyscyplinarnego każdorazowo odbyło się w sposób zgodny z przepisami, tj.:

- środek zastosowano niezwłocznie po niewykonywaniu obowiązków wynikających z ustawy lub regulaminu ustalonego w ZP lub SdN,
- zastosowano jeden środek dyscyplinarny za jedno przewinienie (nie miał miejsca przypadek popełnienia jednorazowo więcej niż jednego przewinienia),
- przed zastosowaniem środka dyscyplinarnego dyrektor placówki każdorazowo wysłuchiwał nieletniej i zasięgał opinii odpowiednich osób,
- każdorazowo wskazano przyczyny jego udzielenia, sporządzono go na piśmie ze wskazaniem daty zajścia (zastosowania środka dyscyplinującego) i włączono do akt osobowych nieletniego oraz pouczono nieletniego o prawie do złożenia skargi do sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad Placówką.

Zastosowanie środka dyscyplinarnego zostało odnotowane w księgach ewidencji środków dyscyplinarnych ZP lub SdN.

(akta kontroli str. 147-175)

2.7. W okresie objętym kontrolą, w przypadku 10 wychowanek, których dokumentacja została objęta badaniem, ZP:

- gromadził informacje o potrzebach wychowanek po zwolnieniu,
- udzielił wychowankom (w udokumentowanej formie) informacji, o których mowa w § 80 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia o ZP i SdN,
- współpracował z właściwymi MOPS/PCPR w celu objęcia każdej z wychowanek pomocą po opuszczeniu ZP i w obowiązujących terminach informował właściwy PCPR o ukończeniu przez nieletniego 18 lat oraz zamiarze usamodzielnienia wychowanka i przekazał niezbędną dokumentację (každorazowo sporządzono i przekazano do właściwego MOPS Indywidualny Plan Usamodzielnienia wraz ze wskazaniem opiekuna usamodzielnienia i oświadczeniem wychowanki, a w przypadku ośmiu wychowanek pomagano w przygotowaniu wniosku o przydzielenie lokalu socjalnego do właściwej jednostki samorządu terytorialnego).

(akta kontroli str. 147-175)

2.8. Wydatki ogółem Placówki w latach 2019-2022 wyniosły, odpowiednio: 8 942 tys. zł, 9 605 tys. zł, 9 587 tys. zł, i 10 476 tys. zł.

Wysokość wydatków poniesionych na jedną wychowankę przebywającą w placówce w danym roku kalendarzowym⁵⁹ wyniosła odpowiednio: 162,6 tys. zł, 188,3 tys. zł, 199, 7 tys. zł i 187,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 177-182)

2.9. W okresie objętym kontrolą zatrudnienie w placówce wynosiło od 77,86 etatu (stan na 30 czerwca 2019 r.) do 70,29 etatu (stan na 31 marca i 30 czerwca 2022 r.), przy czym udział poszczególnych grup pracowników w ogólnym zatrudnieniu wynosił:

- pracownicy ochrony od 21,8% (stan na 30 czerwca 2019 r.) do 19,5% (stan na 31 marca 2019r.),
- pracownicy pedagogiczni (nauczyciele) od 45,9% (stan na 31marca 2019 r.) do 43,7% (stan na 30 września 2019 r. oraz 31 grudnia 2019 r.),
- psycholog i pedagog od 8,9% (stan na 31 grudnia 2022 r.) do 7,0% (stan na 31 grudnia 2021 r.),
- pozostali pracownicy od 28,4% (stan na 30 czerwca 2020 r.) do 25,6% (stan na 31 grudnia 2022 r.).

(akta kontroli str. 124)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, w okresie objętym kontrolą Placówka prawidłowo realizowała zadania w obszarze objętym kontrolą.

IV. Wniosek

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie funkcjonowania izb izolacyjnych w liczbie zgodnej z obowiązującymi przepisami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

⁵⁹ Było to: w 2019 r. – 55, w 2020 r. – 51, 2021 r. – 48, 2022 r. – 56 wychowanek.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 31 maja 2023 r.

Kontroler
Jerzy Piasecki
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....